

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Теорія і методика виховання художньо- обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

TIME OF ART EDUCATION

Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference
«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the institutions
of art education»

Харків
Україна
2019

УДК 37.032
ББК 85я43
Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор
Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор
Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор
Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор
Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор
Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор
Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор
Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор
Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)
Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

*Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 6 від 05.11.2019*

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практи. конф. 17-18 жовтня 2019 року) , ч.І / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 267с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

ІV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

(теоретичні та методичні аспекти)

Юлія Левіна

РІВНІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА ДО
МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ 134

Ірина Артюх

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ОВОЛОДІННЮ ІНТЕРАКТИВНИМИ МЕТОДАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З
ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН 138

Фомін В.В., Неля Літвінцева

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА ДО МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ 145

Євгенія Маслій

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ
ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 151

Надія Устименко

ОРГАНІЗАЦІЙНО–ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ 155

Віра Устименко

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ДО РОБОТИ В УЧНІВСЬКОМУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ. 159

Руслана Сивокінь

ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 163

УДК 378. 091, 2:78

Надія Устименко

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди
факультет мистецтв
б1 група

ОРГАНІЗАЦІЙНО–ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л. В. Беземчук

У структурі організаційно педагогічних умов формування музично-виконавської компетентності майбутніх учителів музики важливим є питання щодо визначення педагогічних умов, форм, методів, що забезпечує ефективність процесу формування музично-виконавської компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Ключові слова. *Музично-виконавська компетентність, майбутній вчитель музичного мистецтва, художньо-інтерпретаційний процес, художньо-інтерпретаційні вміння.*

In the essence of the musically-carrying out competence, maintenance and structural components, criteria, indexes and levels of the formed of the phenomenon experimented on are defined in the work. Pedagogical terms are determined and complex-integration technology of forming of musically-carrying out competence of future specialists is grounded.

Keywords. *Musically-carrying out competence, art-interpreted process, abilities of artistically-interpretations, complex-integration technology, pedagogical terms, future music teachers.*

Постановка проблеми. На сьогоднішній день залишається актуальною підготовка вивчення стану сформованості музично-виконавської компетентності в освітній мистецькій практиці і дає змогу констатувати, що ця проблема актуалізується як структурний компонент загальної освітньої парадигми,

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

основною метою якої є формування в майбутнього фахівця здатності до самостійного проектування й творчого розв'язання професійних завдань у нових умовах в подальшому.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Обґрунтованість і достовірність здобутих результатів забезпечувалася методологічною обґрунтованістю вихідних позицій дослідження; аналізом сучасних наукових праць з філософії, психології, педагогіки, музикознавства, методики викладання фахових дисциплін; використанням комплексу взаємодоповнювальних дослідницьких методів, адекватних предмету, меті й поставленим завданням; кількісним та якісним аналізом отриманих експериментальних даних дослідження, що свідчили про ефективність впровадження організаційно-педагогічної системи в навчальний процес; позитивними результатами апробації основних положень дослідження та впровадження в практику роботи ВНЗ.[1]

Мета статті. Дослідити формування музично-виконавської компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Виконавська діяльність є одним із складніших видів інтелектуальної, технологічної та чуттєво-емоційної діяльності індивіда в галузі мистецтва. Вона представлена багаточисельними видами та формами контакту особистості з музикою, основними з яких є сприймання, осмислення та інтерпретація музики. Якісні характеристики виконавської діяльності повністю залежать від індивіда, який нею займається, від його сформованої музично-виконавської компетентності та інструментально-виконавських компетенцій. Встановлено, що сформованість художньо-інтерпретаційних умінь визначає рівень музично-виконавської компетентності майбутніх фахівців [2].

Педагогічними умовами формування музично-виконавської компетентності майбутніх фахівців визначено такі:

- створення художньо-творчого середовища на засадах компетентнісного, особистісно зорієнтованого та розвивального навчання;

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

- використання діалогічного та проблемно-діалогічного спілкування в процесі формування художньо-виконавської компетентності майбутнього вчителя музики;

- використання індивідуально-диференційованого та варіативного підходів у процесі формування художньо-інтерпретаційних умінь майбутнього вчителя музики;

- забезпечення пріоритету художньо-практичної діяльності;

- поетапність процесу формування музично-виконавської компетентності майбутнього вчителя музики.

Основними методами формування музично-виконавської компетентності майбутнього вчителя музики визначено:

- метод музично-теоретичного аналізу під час художньої інтерпретації, який ґрунтується на діалоговому, проблемно-діалоговому та варіативному принципах навчання, спричиняє активність студента в процесі художнього пізнання, полегшує розв'язання питання про драматургію виконання, позитивно позначається на формуванні когнітивно-емоційної сфери студента,

- метод художніх аналогій, який передбачає порівняльний аналіз виконуваного твору з іншими, аналогічними до нього за своїм художньо-образним змістом, знаходження асоціативних зв'язків за спільністю жанрово-стильових особливостей мистецьких творів забезпечує ефект емоційного “захоплення” художнім образом, впливає на діяльність музично-сенсорних систем, режим функціонування розумово-когнітивних процесів;

- метод художньо-творчих проєктів, який у процесі музично-виконавської підготовки майбутніх фахівців набуває особливого сенсу та змісту, оскільки спрямовується на формування та виявлення індивідуальної неповторності кожного студента, міри його творчої спрямованості, музично-виконавського досвіду, самостійності, самореалізації і самовираження в різновидах музично-виконавської творчості й відповідно до специфіки музично-виконавської діяльності вчителя музики [2].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Формування музично-виконавської компетентності майбутніх учителів музики включає всі умови підготовки студентів до сценічної діяльності, педагогічні умови розвитку артистизму.

Список використаних джерел

1. Горбенко О.Б. Виконавська діяльність як засіб формування художньої культури майбутнього вчителя музики / О.Б. Горбенко // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб.статей. Ялта: РВВ КГУ, 2008. Вип.19. Ч.3 . с.174 – 180.[1]

2. Мішеченко В. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики в умовах вищого навчального закладу / В. Мішеченко // Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2012. № 6 (Ч. I.). С. 251–257.[2]

3. Куришев Е. В., Ляшенко О. Д. Робоча програма навчальної дисципліни «Музичний інструмент» для студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» другого (магістерського) освітнього рівня від 7 вересня 2017року [Електронний ресурс] / кафедра інструментально-виконавської майстерності, Інститут мистецтв, Київський університет ім. Б. Грінченка. Режим доступу до ресурсу:<http://elibrary.kubg.edu.ua/22198/>. [3]